

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Ing. Veroniky Baroňové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **X. CH.**, zast. Mgr. Ondřejem Novákem, advokátem se sídlem Farní 19, Frýdek-Místek, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 2. 2018, č. j. OAM-98/ZA-ZA11-ZA16-2016, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 5. 2019, č. j. 62 Az 6/2018 - 123,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně je státním příslušníkem Čínské lidové republiky. Do Prahy přicestovala letecky na turistické vízum a v České republice podala žádost o mezinárodní ochranu. Vypověděla, že je pronásledována z důvodu náboženského vyznání, v této souvislosti jí v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí vážné újmy. Žalobkyně je křesťanka a hlásí se k církvi Yin Xin Cheng Yi. Pokřtěna byla v červenci roku 2010. Ačkoli splnila všechny podmínky, pro svou příslušnost ke křesťanské církvi nebyla přijata na vysokou školu. Ve svém okolí si již dříve všimla rozsáhlých represí vůči souvěrcům a znala také případ kazatelky mučené policií. V rámci pohovoru uvedla, že sama byla nucena se skrývat před policií poté, co byla několikrát přistižena, jak káže evangelium. Žalobkyně popsala incident, na základě kterého se nemohla vrátit do svého domova, neboť v bytě proběhla domovní prohlídka, na základě které policie zabavila materiály, a následně byt nadále sledovala. Další incident se odehrál o Štědrém dnu roku 2014 na setkání věřících u jedné souvěrkyně na venkově, kam též vtrhla policie, avšak žalobkyni se podařilo utéci oknem. K odjezdu z Číny žalobkyni přesvědčil dramatický zážitek ze dne 15. 1. 2016, kdy bylo její

církevní shromáždění narušeno policií, která během razie zabavila notebook s informacemi o církvi, včetně údajů o identitě žalobkyně. Po této události měla žalobkyně takové obavy ze zadržení, že se již po celou dobu skrývala a čekala na odlet do České republiky. O pomoc požádala jinou sestru ve víře, v žádosti o vízum byla nucena podat nepravdivé informace. Žalobkyně poukázala na obavu z pronásledování ze strany čínské komunistické vlády, včetně možného psychického a fyzického týrání, kterému by byla vystavena v případě návratu do vlasti. Zároveň uvedla, že neměla možnost využít vnitřního přesídlení, resp. takové přesídlení by bylo naprosto neúčelné, neboť z dostupných informací o zemi původu vyplývá, že k pronásledování křesťanů dochází na celém území Číny.

[2] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím žalobkyni mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o azylu“), neudělil.

[3] Na základě podané žaloby Krajský soud v Ostravě (dále též „krajský soud“) rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nezatožnil se s hodnocením žalovaného, že žalobkyně pouze využila znalosti problematiky pronásledování příslušníků náboženských menšin v Číně, aby vygradovala svůj azylový příběh a vytvořila údajné obavy z návratu do vlasti, kde jí objektivně nikdo nebránil ve víře, resp. v jejím vyznání, a tedy nedošlo k ohrožení či porušení svobody vyznání, ani k ohrožení života, zdraví, osobní svobody či jiných základních lidských práv žalobkyně. Dle krajského soudu žalovaný nedostatečně posoudil konkrétní postavení a osobní situaci žalobkyně, tj. zda v jejím případě neexistuje zvýšená pravděpodobnost pronásledování z důvodu příslušnosti k náboženské menšině. Žalobkyně v minulosti několikrát unikla policii, musela opustit domov a skrývat se, neboť do bytu vtrhla policie, provedla v něm domovní prohlídku a zabavila osobní věci žalobkyně, k zatýkání spolupřevířících došlo také v jejím bezprostředním okolí. Za nepřezkoumatelnou pro nedostatek důvodů krajský soud pokládal tu část odůvodnění napadeného rozhodnutí, v níž žalovaný odkazoval na možnost vnitřní ochrany, tedy možnost využití vnitřního přesídlení žalobkyně v rámci Číny, stejně jako závěry žalovaného vztahující se k posouzení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu. V této souvislosti krajský soud uvedl, že žalovaný se vůbec nezabýval jednotlivými kritérii, která jako vodítko pro posuzování otázky možnosti vnitřní ochrany poskytl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, č. 1551/2008 Sb. NSS, a úplně a individuálně nehodnotil ani celý azylový příběh žalobkyně, ačkoli zprávy o zemi původu zmiňují, že k pronásledování z náboženských důvodů dochází na celém území Číny.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobkyně

[4] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, ve znění jejího doplnění, kterou formálně opírá o důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), tedy o nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem a nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí.

pokračování

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti setrval na svém závěru, že žalobkyně nebyla v Číně pronásledována ve smyslu zákona o azylu a takové nebezpečí jí nehrozí ani v budoucnu po návratu do Číny. Dle stěžovatele žalobkyně vystavěla svůj azylový příběh na tom, co se událo jejím spoluvěřícím. V hierarchii církve žalobkyně nezastávala žádné významné postavení, nebylo tedy nutno vůbec posuzovat zvýšenou pravděpodobnost pronásledování. Dle stěžovatele proto není podložen závěr krajského soudu, že by se stěžovatel dopustil nedostatečného posouzení individuální situace žalobkyně. Stěžovatel zopakoval, že pokud se žalobkyně cítila ohrožena, mohla využít možnosti vnitřního přesídlení. Problémy neměla ani při vyřizování víza a odletu ze země původu. Stěžovatel v této souvislosti poukázal na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ze dne 19. 10. 2017 ve věci Y. L. proti Švýcarsku, stížnost č. 53110/16. Z konkrétních skutkových okolností věci tak dle stěžovatele vyplývá, že důvody žalobkyně k opuštění vlasti byly jiné, než se pokouší prezentovat (ekonomická migrace). Individuální okolnosti týkající se doby a způsobu, jakým žalobkyně zemi původu opustila, vypovídají dle stěžovatele o celkové nevěrohodnosti tvrzených potíží v zemi původu. Krajský soud tak v napadeném rozsudku dospěl k nesprávnému právnímu posouzení a vzhledem k tomu, že své závěry nepodložil dostatečnými důvody, napadený rozsudek je také nepřezkoumatelný.

[6] Žalobkyně se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti v plném rozsahu ztotožnila se závěry krajského soudu vyslovenými v napadeném rozsudku, který nepokládala za nezákonný ani za nepřezkoumatelný. Naopak se domnívala, že řadou meritorních i procesních vad je zatíženo vydané rozhodnutí stěžovatele, jehož závěry nejsou podloženy obsahem správního spisu. Rozhodnutí ESLP ve věci Y. L. proti Švýcarsku žalobkyně nepokládala na daný případ za přílehlavé a se stěžovatelem nesouhlasila ani v otázce možnosti vnitřního přesídlení. K poukazům stěžovatele na odlišná rozhodnutí krajských správních soudů žalobkyně připomněla, že sám stěžovatel v obdobných případech vydal okolo 10 % rozhodnutí, jimiž (při shodné argumentaci jako v této věci ukončené nepřiznanou mezinárodní ochranou) mezinárodní ochranu udělil. Má-li stěžovatel za to, že je možné neúspěšné žadatele o mezinárodní ochranu vracet do Číny bez obavy z mučení, nelidského a ponižujícího zacházení či trestání, pak dle žalobkyně zároveň vyvstává otázka, proč tento závěr stěžovatel nepodložil řádnými důkazy, včetně vyjádření zastupitelského orgánu České republiky v dané zemi. K „organizovanosti“ skupiny čínských křesťanů, která má dle stěžovatele jediné vysvětlení, a to ekonomickou migraci těchto osob, žalobkyně uvedla, že dalším možným vysvětlením je také zvýšená možnost docílit odjezdu do České republiky v důsledku snah o česko-čínské vztahy. Ačkoli je tato teorie pouhou domněnkou, lze ji označit za stejně pravděpodobnou jako teorii stěžovatele. Žalobkyně rovněž doplnila, že stěžovatel ji v předchozím řízení neinformoval o tom, že by si měla zajistit odborné lékařské posouzení svého psychického zdraví, které mohlo utrpět vlivem dřívějších stresových situací. Stěžovatel tak nemůže posoudit a činit jakékoli závěry ohledně toho, zda žalobkyně trpěla či trpí posttraumatickou stresovou poruchou. Vzhledem k tomu, že stěžovatel v kasační stížnosti *de facto* nepřináší žádné nové skutečnosti, žalobkyně v dalším odkázala na obsah podané žaloby.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Vzhledem k tomu, že se jedná o kasační stížnost podanou ve věci udělení mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se zabýval v souladu s § 104a s. ř. s. nejprve tím, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a zda je tedy ve smyslu uvedeného ustanovení přijatelná. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které doposud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, kterou jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná z důvodu potřeby učinit judikatorní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a navíc nelze vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Nejvyšší správní soud v posuzované věci podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ani zásadní pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení, neshledal. Stejně tak nedospěl k závěru, že by rozsudek krajského soudu byl zatížen nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů. Krajský soud se podrobně zabýval jednotlivými žalobními námitkami a srozumitelně v napadeném rozsudku vysvětlil a odůvodnil, proč rozhodl, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí. Při odůvodňování rozsudku tak krajský soud postupoval v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srovnej např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS).

[11] Ve vztahu k namítanému nesprávnému právnímu hodnocení skutkového stavu věci Nejvyšší správní soud podotýká, že se ve svém nedávném rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, zabýval obdobnou skutkovou a právní situací čínskému státnímu příslušníka křesťanského vyznání, který v Číně sice neutrpěl žádný konkrétní akt pronásledování, avšak přesto tvrdil, že je u něj přítomen odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství. Tímto rozsudkem Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích a jemu předcházející rozhodnutí žalovaného (stěžovatele) o neudělení mezinárodní ochrany, přičemž v bodu

pokračování

[23] odůvodnění zdůraznil, že „posuzování odůvodněných obav z pronásledování má prospektivní povahu, takže není zcela nezbytné, aby žadatel o mezinárodní ochranu v minulosti již konkrétní akt pronásledování utrpěl“. Odůvodněný strach z pronásledování z důvodu náboženství ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu proto může být shledán i v případě příslušníka určitého náboženského společenství, který v minulosti nebyl vystaven žádnému konkrétnímu aktu pronásledování. Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že stěžovatel se měl v řízení podrobně zabývat otázkou, zda již z důvodu samotného členství ke skupině čínských křesťanů je či není přiměřeně pravděpodobné, že žalobkyně bude v budoucnu v zemi původu vystavena pronásledování. Pro posouzení neexistence hrozby pronásledování nebyla v posuzované věci dostačující ani nekonkrétní úvaha stěžovatele o možnosti vnitřního přesídlení (viz str. 23 a 34 rozhodnutí stěžovatele).

[12] Pokud stěžovatel v kasační stížnosti poukazoval na skutečnost, že žalobkyně nezastávala v církvi žádnou funkci, byla obyčejnou věřící, kdy ze žádného dostupného zdroje neplyne, že by všichni členové církve v Číně byli nuceni čelit pronásledování, Nejvyšší správní soud k tomu konstatuje, že byl-li stěžovatel přesvědčen, že nebezpečí pronásledování v Číně hrozí pouze určitým exponovaným křesťanům, měl tento závěr vtělit do odůvodnění rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany a podložit ho patřičnými zdroji. Nedostatky odůvodnění správních rozhodnutí nelze dodatečně zhojit až v soudním řízení (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2003, č. j. 1 A 629/2002 - 25, č. 73/2004 Sb. NSS).

[13] K argumentům stěžovatele založeným na bezproblémovém a údajně organizovaném odchodu žalobkyně ze země původu Nejvyšší správní soud uvádí, že nebezpečí pronásledování nelze vyloučit pouze proto, že žadatel o mezinárodní ochranu bez problémů vycestoval ze země původu. Státní orgán, který je příslušný k vydávání cestovních dokladů, nemusí vždy za všech okolností disponovat informacemi o akcích všech státních složek plánovaných proti určitým subjektům či seznamem tzv. „nepohodlných“ osob - srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 254/2017 - 40, bod [28]. Měl-li stěžovatel informace, že odchod žalobkyně byl organizován třetími osobami z důvodu, který by udělení mezinárodní ochrany vylučoval, Nejvyšší správní soud se k tomu vyjádřil pod body [47] až [50] rozsudku č. j. 9 Azs 39/2019 - 77; na rozhodnutí ESLP ve věci Y. L. proti Švýcarsku zareagoval pod bodem [34] odůvodnění téhož rozhodnutí a k tomu, jaké dopady na věrohodnost stěžovatelky mělo uvádění nepravdivých informací v žádosti o vízum, se vyjádřil pod body [42] až [46]. Otázku nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu Nejvyšší správní soud řešil v bodech [51] až [56] citovaného rozsudku.

[14] V rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, se tak Nejvyšší správní soud vypořádal se všemi námitkami, které žalovaný i v nyní podané kasační stížnosti uplatnil v postavení stěžovatele, a proto na tento rozsudek Nejvyšší správní soud v dalších podrobnostech odkazuje. Shodně ostatně postupoval také v usnesení ze dne 3. 10. 2019, č. j. 10 Azs 227/2019 - 39, v usnesení ze dne 3. 10. 2019, č. j. 10 Azs 258/2019 - 35, či v usnesení ze dne 17. 10. 2019, č. j. 9 Azs 221/2019 - 42, jimiž (s odkazem na tento

sjednocující rozsudek) kasační stížnosti stěžovatele ve věcech jiných čínských příslušníků menšinových křesťanských církví odmítl jako nepřijatelné.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky obsažené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal jiné důvody, které by jej měly vést k přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Rozdílnou judikaturu krajských soudů Nejvyšší správní soud sjednotil rozsudkem ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019 - 77, v němž provedl komplexní zhodnocení situace čínských křesťanů žádajících v České republice o mezinárodní ochranu. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nepřijatelnou dle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 3, větou první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2019

JUDr. Radan Malík
předseda senátu